

Gemeenteraad Utrecht

Behandeld door	D.L. van Gastel	Datum	15 december 2016
Doorkiesnummer	030 – 28 63367	Ons kenmerk	16.509505
E-mail	d.van.gastel@utrecht.nl	Onderwerp	Evaluatie Initiatievenfonds
Bijlage(n)	12: Beleidsregel Initiatievenfonds Utrecht; Evaluatie Initiatievenfonds sept. 2016; Adviezen (5) monitorgroep Initiatievenfonds en wijkraden Noordoost, Noordwest, Overvecht en Zuidwest en de antwoordbrieven (5)		
Uw kenmerk		Verzonden	
Uw brief van			Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte heer, mevrouw,

Op 25 juni 2015 besloot u tot het instellen van het Initiatievenfonds. Op 1 juli 2015 is het fonds daadwerkelijk van start gegaan. Met deze brief informeren wij u in navolging van onze toezeggingen (725, 729, 730, 733, 835) en de in uw raad aangenomen moties (105, 150) over de uitkomst van de evaluatie en de maatregelen die wij nemen om de werking van het Initiatievenfonds verder te verbeteren.

Het Initiatievenfonds is bestemd is voor grote en kleine initiatieven in Utrecht en is tot stand gekomen na een intensief participatietraject met de stad. Met het fonds willen we meer mensen aanmoedigen om zich vrijwillig in te zetten voor elkaar, de buurt, de wijk of de stad waarbij eigen inzet in de vorm van geld, natura of eigen capaciteit een belangrijke pijler is. Het Initiatievenfonds is verdeeld over de verschillende wijken en kent een stedelijk budget voor wijk-overstijgende initiatieven. Met de instelling van het Initiatievenfonds zijn het leefbaarheidsbudget en het budget flexibel welzijn komen te vervallen.

Veel mensen hebben al gebruik gemaakt van het fonds. Tussen 1 juli 2015 en 1 juli 2016 zijn ruim duizend toekenningen gedaan, waarmee een groot aantal initiatieven in de stad ondersteuning heeft gekregen. Op basis van deze ervaring en op basis van de uitgevoerde evaluatie kunnen we zeggen dat het Initiatievenfonds een veelbelovende start heeft gemaakt. Er is geïnvesteerd in de bekendheid, er is veelvuldig en intensief contact geweest met belangstellenden en aanvragers, en de toepassing van de beleidsregel heeft maatwerk mogelijk gemaakt zonder tot willekeur te leiden. Terugkijkend kunnen we constateren dat verdere verbeteringen mogelijk is. Wij hebben daarom op basis van de evaluatie en de praktijkervaring die de afgelopen 1,5 jaar is opgedaan een aantal maatregelen genomen om de toegankelijkheid en de bruikbaarheid van het fonds verder vergroten. Op die maatregelen gaan we hieronder in.

Aanvragen nog makkelijker maken

In onze communicatie ligt de nadruk tot nog toe op het doen van aanvragen voor het Initiatievenfonds via het formulier op de website. Het beeld bestaat dat alleen digitaal aanvragen mogelijk is, terwijl ook

op papier een aanvraag kan worden ingediend. Onbedoeld kan het beeld van 'alleen digitaal' een drempel opwerpen voor het gebruik van het Initiatievenfonds: niet iedereen wil immers digitaal een aanvraag doen. Daarom gaan we de mogelijkheid van het doen van een schriftelijke aanvraag beter ondersteunen, door een formulier beschikbaar te stellen en deze mogelijkheid meer bekendheid te geven via de wijkbureaus, de sociaal makelaars en de website.

Tegelijkertijd vergemakkelijken we waar mogelijk ook de digitale aanvraag. Bij het ontwerp van het digitale aanvraagformulier is gestreefd naar een zo goed en zo eenvoudig mogelijk formulier. Voor veel gebruikers voldoet het formulier, maar er zijn ook wensen voor verbetering. Daarom willen we –binnen de technische mogelijkheden die de site biedt– het gebruik van het formulier vergemakkelijken. Zo onderzoeken we de mogelijkheid van het opslaan van gegevens. Verder zetten we op de site een printbare versie van het aanvraagformulier en een voorbeeld van een eenvoudige begroting.

Om het bereik van het Initiatievenfonds verder te vergroten zijn we een experiment gestart om mensen die liever geen geld op hun privérekening krijgen gestort, of geen geld kunnen voorschieten, in staat te stellen een aanvraag te doen. Voor die groep is via sociaal makelaars een 'prepaid kaart' beschikbaar waarmee PIN-betalingen kunnen worden gedaan. De eerste ervaringen zijn goed. Daarom verlengen we het experiment met een jaar en vergroten we de bekendheid van deze mogelijkheid.

U heeft gevraagd te onderzoeken of een bijdrage aangevraagd kan worden door in eerste instantie alleen contactgegevens en uitwerking van het initiatief achter te laten (motie 150). Dit is reeds de praktijk: het gebeurt regelmatig dat mensen contact zoeken met alleen deze gegevens. Wij zoeken dan actief contact met de aanvrager en bekijken samen met hem of haar wat nodig is om de aanvraag compleet te maken. Om een aanvraag in behandeling te kunnen nemen en goed te kunnen beoordelen is inzicht in de kosten, de gevraagde bijdrage, de eigen inzet en het draagvlak nodig.

De noodzaak van hulp bij aanvragen varieert sterk. Veel aanvragers zijn goed in staat zelfstandig de aanvraagprocedure te doorlopen. Soms, met name bij ouderen, is enige vorm van hulp nodig (zie ook p. 28–30 van het evaluatierapport). En soms kost het vele uren aan ondersteuning voor een aanvraag is ingediend. Door deze grote variatie is een standaard tijdsbesteding voor hulp, zoals genoemd in motie 150, niet goed te geven.

Bekendheid en communicatie

In de eerste peiling in het najaar van 2015, enkele maanden na de start, bleek 25% van de bevolking het Initiatievenfonds te kennen. Het streven is dat dit in 2018 zo'n 60% is. Uw raad heeft via motie 150 gevraagd om grotere inzet om de bekendheid van het fonds te vergroten. Inmiddels zijn in mei 2016 en opnieuw in augustus–september campagnes via Facebook gehouden waarmee ca. 50.000 volwassen Utrechters zijn bereikt. Ook wordt regelmatig over het fonds gecommuniceerd via persoonlijke contacten vanuit wijkbureaus en van sociaal makelaars, nieuwsberichten in buurt- en wijkkranten, de gemeentelijke website en via de nieuwsbrieven van de wijkbureaus. Op de website en in de nieuwsbrieven publiceren we ook interviews met initiatiefnemers die gebruik hebben gemaakt van het fonds als inspirerende voorbeelden. Ook gaan wij op grotere schaal flyers over het Initiatievenfonds in de wijk verspreiden, tijdens bijeenkomsten, op ontmoetingsplekken en via sociaal makelaars.

In onze communicatie over initiatieven en het Initiatievenfonds gebruiken we, conform de wens van de raad, zoveel mogelijk buurtnamen. Verder nemen we de aanbeveling van de wijkraad Overvecht mee om in de communicatie gebruik te maken van beeld met weinig tekst en van audiovisuele middelen.

In de uitvoering van het Initiatievenfonds zeggen we toe dat we binnen vier weken na het indienen van een complete aanvraag een besluit nemen. In de praktijk leidt die termijn nog wel eens tot onduidelijkheid. Een aanvrager verwacht dat de vier weken ingaat op het moment dat de aanvraag voor

de eerste keer is ingediend. Een aanvraag kan echter pas afgehandeld worden als die compleet is. Dit laten we een aanvrager zo snel mogelijk weten. Ook besteden we in onze communicatie extra aandacht aan het feit dat de periode van vier weken ingaat als de aanvraag compleet is.

Aanpassingen in het beleid

Eigen inzet (in de vorm van geld, materialen of eigen capaciteit) is een belangrijke pijler van het Initiatievenfonds. In de praktijk blijkt het algemene criterium van eigen inzet bij een tweetal type aanvragen moeilijk te hanteren. Daarom hebben we daar de beleidsregel op aangepast:

- A. Bij aanvragen voor verkeersmaatregelen en aanpassingen in de openbare ruimte. Eigen inzet is bij dit type aanvragen vaak moeilijk te leveren. Wij hebben besloten dat bij initiatieven voor verkeersmaatregelen en voor aanpassingen in de openbare ruimte het aantonen van draagvlak voor de uitvoering van de maatregel geldt als voldoende eigen inzet.
- B. Bij straat- en buurtfeesten biedt het algemene criterium van eigen inzet te weinig houvast om bijdragen aan eten en drinken te voorkomen. Zoals aangekondigd in de beantwoording van schriftelijke vragen 2016/132 voegen wij aan de beleidsregel een beoordelingscriterium toe waarin wordt aangegeven dat het niet mogelijk om uit het Initiatievenfonds bij straat- en buurtfeesten een bijdrage te verstrekken aan eten en drinken.
Verder wordt in dit beoordelingscriterium benadrukt dat aanvragen voor straat- en buurtfeesten gekoppeld dienen te zijn aan vrijwillige inzet voor elkaar en/of voor de leefomgeving.

Het zorgvuldig behandelen van aanvragen vraagt vaak intensief contact. Om meer tijd te kunnen besteden aan de voorkant van het proces gaan we, in lijn met het gemeentelijk subsidiebeleid, de verantwoording van aanvragen van minder van €500 steekproefsgewijs controleren. De tijd die we daarmee winnen, kunnen we investeren in het ondersteunen van aanvragers.

De vernieuwde beleidsregel gaat in per 1 januari 2017.

Overige aandachtspunten

Uw raad heeft gevraagd om inzicht in het effect van het Initiatievenfonds in de verschillende wijken (toezegging 835). Het is te vroeg om inzicht te kunnen verschaffen over het effect. Na één jaar is er geen eenduidig beeld van het gebruik. Uit het evaluatierapport (tabel 2.4, p. 24) blijkt dat in geld uitgedrukt de bestedingen in Zuidwest en Noordoost achterblijven, en in aantal toekenningen die in de Binnenstad, Zuidwest, Overvecht en Oost onder het gemiddelde liggen. In Overvecht waren in de onderzochte periode naast het Initiatievenfonds nog middelen beschikbaar vanuit krachtwijkenbudget om bewonersinitiatieven te ondersteunen; dit geeft enige vertekening van het beeld. Wij blijven de verdeling van de aanvragen over de wijken monitoren. Onze aanpassingen zijn er mede op gericht om de toegankelijkheid van het Initiatievenfonds voor alle inwoners in alle wijken te vergroten.

U heeft ons gevraagd om bij de evaluatie ook te kijken naar de redenen van afwijzen. Ongeveer één op de zes aanvragen is afgewezen, om verschillende redenen. Een duidelijk commercieel belang, een religieus karakter, onvoldoende vrijwillige inzet of cofinanciering, teveel loonkosten ten opzichte van de eigen inzet zijn redenen om een aanvraag af te wijzen.

U heeft ook gevraagd te bezien of er sprake is van ongewenste neveneffecten bij de mogelijkheid om loonkosten te vergoeden (toezeggingen 730, 835). Uit de praktijk blijkt dat loonkosten niet snel worden gehonoreerd. We kiezen eerder voor het financieren van faciliteiten en materiaal om het initiatief mogelijk te maken. Loonkosten kunnen worden gehonoreerd als de loonkosten een significante bijdrage leveren aan de kwaliteit van de aanvraag en de aanvraag voldoet aan de eisen wat betreft doelstelling, draagvlak en eigen inzet. Loonkosten die een initiatiefnemer voor zijn eigen inbreng in rekening brengt worden niet vergoed. In de toekenningen van bijdragen voor loonkosten

Datum 15 december 2016

verschillen stedelijke aanvragen en wijkaanvragen. Stedelijke aanvragen zijn meestal groter en hebben vaker een vorm van professionele ondersteuning. Ongewenste neveneffecten van de mogelijkheid om loonkosten uit het Initiatievenfonds te betalen zijn ons niet gebleken en volgen ook niet uit de evaluatie. Wij zullen hierop scherp blijven toezien.

Richting (potentiële) aanvragers wordt nadrukkelijker gecommuniceerd dat vanuit het Initiatievenfonds geen financiële bijdrage verstrekt ten behoeve van een vrijwilligersvergoeding. Hier was soms onduidelijkheid over. Een blijk van waardering in een andere vorm dan geld kan wel worden aangevraagd. Bijvoorbeeld een presentje, gratis deelname aan andere activiteiten of een gratis training deskundigheidsbevordering. Met het Initiatievenfonds willen we mensen stimuleren om zelf initiatief te ontplooiën en zich vrijwillig in te zetten voor elkaar, de buurt, de wijk of de stad. Het betalen van een vergoeding per uur vrijwillige inzet staat hiermee op gespannen voet. Het kan leiden tot het vragen van een vergoeding voor elke vrijwillige inzet van een initiatiefnemer en dat vinden we onwenselijk bij een fonds dat erop is gericht om initiatieven in de stad te faciliteren. Bij een aantal andere subsidieregelingen, zoals die voor sociale prestatie en dagbesteding, is het betalen van een vrijwilligersvergoeding uit een subsidiebijdrage wel mogelijk. Het verschil met het Initiatievenfonds is dat deze regelingen partijen uitnodigen om een bijdrage te leveren aan een inhoudelijke gemeentelijke beleidsdoelstelling, terwijl het Initiatievenfonds erop gericht is om initiatieven in de stad te faciliteren

Initiatieven kunnen maximaal drie jaar ondersteund worden, al zijn er uitzonderingen op de regel die specifiek zijn benoemd in de beleidsregel Initiatievenfonds. Wij gaan inventariseren welke initiatieven door het wegvallen van financiering na de maximale drie jaar ondersteuning in de problemen zouden kunnen komen en zullen u informeren over hoe wij hiermee om willen gaan. De betrokken initiatiefnemers informeren we hier tijdig over (toezegging 729).

Tot slot

Bij de start van het Initiatievenfonds is een monitoringgroep ingesteld. De monitoringgroep bestond uit gebruikers, initiatiefnemers en leden van verschillende wijkraden. De monitoringgroep volgde het afgelopen jaar met de gemeente hoe het Initiatievenfonds in de praktijk werkte, dacht mee over de opzet van het evaluatieonderzoek en kwam zes keer bij elkaar. Een deel van onze aanpassingen zijn mede gebaseerd op de adviezen van de monitoringgroep en van de wijkraden.

Daarnaast hebben medewerkers van de gemeente een zogeheten 'kalibreergroep' gevormd. Beoordelaars van aanvragen uit verschillende wijken en van het stedelijk budget bespreken met elkaar hoe met aanvragen om te gaan. Dat draagt bij aan heldere en eenduidige interpretatie van de beleidsregel Initiatievenfonds en voorkomt willekeur.

Het evaluatieonderzoek zelf is uitgevoerd door bureau I&O Research. Het rapport is bijgevoegd, en bevat een aantal conclusies en aanbevelingen. Met bovenstaande maatregelen nemen we de meeste aanbevelingen over. De monitoringgroep en de wijkraden zijn gevraagd om te adviseren over het rapport en voorgenomen besluiten. De monitoringgroep en de wijkraden Noordoost, Noordwest, Overvecht en Zuidwest hebben van die mogelijkheid gebruik gemaakt. Ook hun adviezen en onze antwoordbrieven zijn bijgevoegd.

Wij vertrouwen erop dat met de voorgestelde acties en verbeteringen de bekendheid en het gebruik van het Initiatievenfonds verder zullen toenemen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

Burgemeester en Wethouders

Datum 15 december 2016

de secretaris,

de burgemeester,